

RAAHEN KAUPUNKI

Oppisopimuksen ja koulutussopimuksen toimintamalli

Yhteistyötoimikunta 11.11.2024, Henkilöstöjaosto xx.xx.2024, voimaan 1.1.2025 alkaen

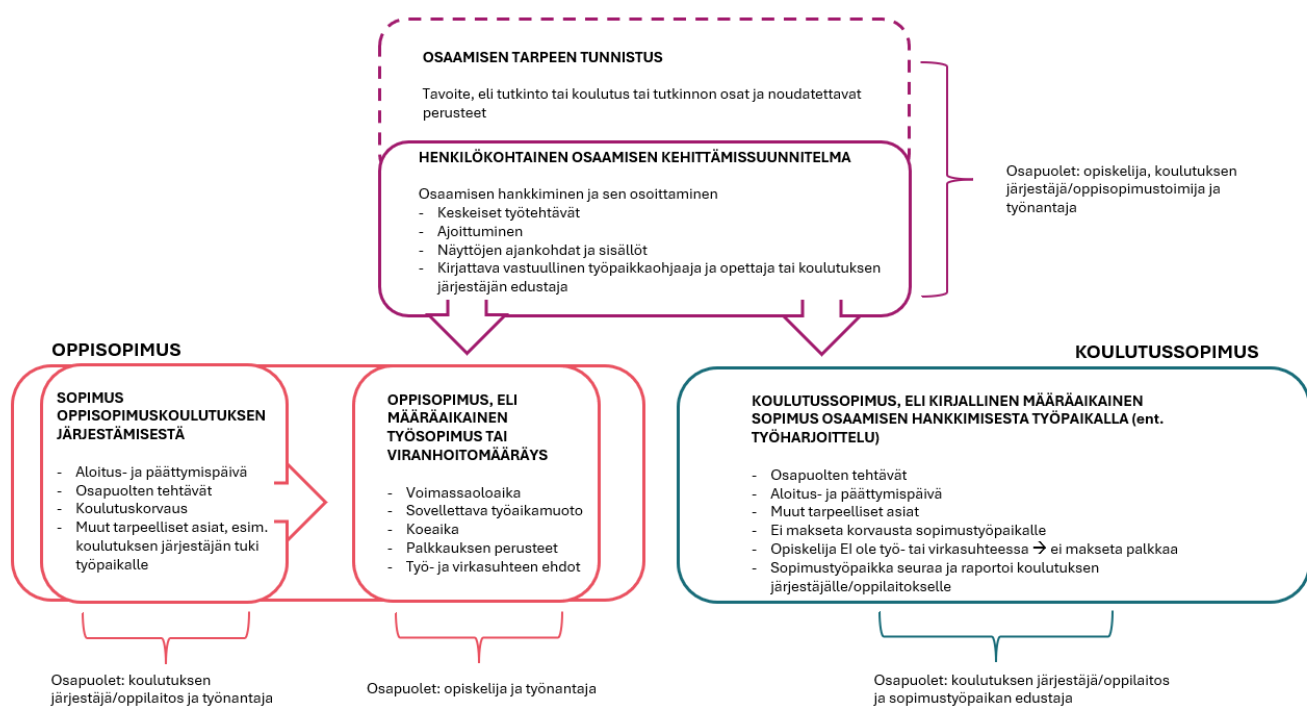
Sisällysluettelo

1. Johdanto	3
2. Oppisopimus	3
2.1 Oppisopimuksen osapuolet	4
2.2. Työnantajan tehtävät	4
2.3. Työpaikkaohjaajan tehtävät	4
2.4. Koulutuksen järjestäjän/oppisopimustoimijan tehtävät	5
2.5. Opiskelijan tehtävät	5
2.6. Palkkaus oppilaitoksen oppimisympäristössä opiskelujen ajalta	5
2.7. Koulutuskorvaus	5
2.8. Palkkatuki	6
2.9. Oppisopimuskoulutuksen purkaminen	6
3. Koulutussopimus	6
3.1. Koulutussopimuksen osapuolet	7
3.2. Työnantajan tehtävät	7
3.3. Työpaikkaohjaajan tehtävät	7
3.4. Matkakulujen korvaaminen	7
3.5. Koulutussopimuksen purkaminen	8

1. Johdanto

Oppisopimus ja koulutussopimus ovat kaksi erilaista tapaa hankkia osaamista työpaikalla. Molemmat tarjoavat erinomaisia mahdollisuuksia kehittää osaamista käytännön työssä, yhdistäen teoreettisen koulutuksen ja työelämän tarpeet.

Oppisopimus on työelämälähtöinen koulutusmuoto, jossa opiskelija solmii työsopimuksen tai virkasuhteen Raahen kaupungin kanssa ja suorittaa samalla ammatillista tutkintoa. Koulutussopimus puolestaan on joustavampi vaihtoehto, jossa opiskelija saa käytännön kokemusta työpaikalla ilman työsuhdetta. Molemmat mallit edistävät osaamisen kehittämistä ja tarjoavat arvokasta kokemusta työelämästä.

Lähde: Opetus- ja kulttuuriministeriö

Kuva 1. Oppisopimuksen ja koulutussopimuksen toimintamallit

2. Oppisopimus

Oppisopimus on kirjallinen määräaikainen sopimus työ- tai virkasuhteesta, jossa työntekijä kouluttaa työntekijän. Oppisopimuksella voi suorittaa minkä tahansa toisen asteen ammatillisen tutkinnon. Oppisopimuksella suoritettu tutkinto antaa saman pätevyyden kuin pääasiassa oppilaitoksessa tapahtuva tutkinto.

Oppisopimuskoulutuksella voi suorittaa myös yksittäisiä tutkinnon osia, jolloin se sopii erinomaisesti myös lisäkoulutuksen hankkimiseen. Oppisopimuskoulutuksena ei kuitenkaan voida järjestää valmentavaa koulutusta eikä työvoimakoulutusta.

Oppisopimus voi olla kestoaltaan muutamista viikoista kolmeen vuoteen. Perustutkinnon suorittaminen vie noin 2–3 vuotta, ammatti- ja erikoisammattitutkinnon suorittaminen noin 1–1,5 vuotta. Kestoon vaikuttavat opiskelijan tavoitteet sekä mahdollinen aiemmin hankittu ammattiosaaminen.

Oppisopimusopiskelijan tulee olla vähintään 15-vuotias. Viikoittaisen työajan tulee olla keskimäärin vähintään 25 tuntia.

2.1 Oppisopimuksen osapuolet

Oppisopimuksen osapuolia ovat työnantaja, opiskelija, koulutuksen järjestäjä/oppilaitos/oppisopimus-toimija.

2.2. Työnantajan tehtävät

Suunnittelee ja mahdollistaa opiskelijan ammattitaidon hankkimisen henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman (HOKS) mukaisissa työtehtävissä. Suunnittelee ohjauksen järjestämisen ja nimeää työpaikkaohjaajan ja muut oppimista ohjaavat henkilöt, joilla on valmiudet ja resurssit ohjaustehtävän hoitamiseen sekä esittää työpaikan edustajan näytön arvioijaksi. Huolehtii siitä, että työpaikkaohjaaja ja työpaikan henkilöstö ovat tietoisia opiskelijan oppisopimukseen ja/tai näyttöön liittyvistä suunnitelmista ja työtehtävistä. Järjestää opiskelijalle mahdollisuuden osaamisen hankkimiseen muissa oppimisympäristöissä.

2.3. Työpaikkaohjaajan tehtävät

Vastuullisen työpaikkaohjaajan tehtävänä on huolehtia opiskelijan perehdytyksestä, osallistuu oppisopimuksen ja näytön suunnitteluun, toteutukseen ja arviointiin. Ohjaajan tulee ohjata tavoitteellisesti opiskelijaa HOKS:n mukaan ja antaa palautetta osaamisen kehittymisestä. Työpaikkaohjaaja tekee ohjausyhteistyötä oppilaitoksen, opettajan sekä muiden työpaikan työntekijöiden kanssa.

Työpaikkaohjaajalle maksettavasta korvauksesta on erillinen soveltamisohje Poijussa → Meillä töissä
→ [Palkkaus](#)

2.4. Koulutuksen järjestäjän/oppisopimustoimijan tehtävät

Koulutuksen järjestäjän / oppisopimustoimijan tehtävänä on suunnitella sekä käynnistää oppisopimus-koulutus opiskelijan, työnantajan, työpaikkaohjaajan ja oppilaitoksen kanssa sekä neuvoa ja ohjata kaikkia osapuolia koulutusyhteistyöhön. Oppisopimustoimija hankkii opetuksen muissa oppimisympäristöissä ja näytöt sekä osallistuu oppimisen ohjaukseen, seurantaan ja vastavuoroiseen palautteeseen.

Oppisopimustoimija maksaa työnantajalle koulutuskorvausta oppisopimuksessa sovitun mukaisesti ja opiskelijalle opintososiaalisia etuuksia koulutuksen järjestäjän tekemän päätöksen mukaisesti.

Näytön järjestäjä antaa tutkintotodistuksen, kun tutkinto on suoritettu. Koulutuksen järjestäjä antaa (pyydettyessä) opintosuoritusotteen.

Oppisopimustoimijoiden tehtävänä on lisäksi tiedottaa oppisopimuksesta ja muista koulutus- ja jatko-opintomahdollisuuksista.

2.5. Opiskelijan tehtävät

Oppisopimusopiskelijalla on samat oikeudet kuin muillakin Raahen kaupungin työsuhteisilla tai virka-suhteisilla. Myös velvollisuudet, esimerkiksi työturvallisuusohjeiden noudattaminen ja salassapitovelvollisuus, koskevat oppisopimuksella työskentelevää.

2.6. Palkkaus oppilaitoksen oppimisympäristössä opiskelujen ajalta

Raahen kaupunki ei maksa opiskelijalle palkkaa oppimisympäristöissä opiskeltavalta ajalta. Opiskelija on tältä ajalta oikeutettu opintososiaaliin etuuksiin, kuten päiväraha, perheavustus, matkakorvaus ja majoittumiskorvaus. Opintososiaaliset etuudet opiskelija hakee itse oppisopimuskoulutuksen järjestäjältä eli oppilaitokselta.

Oppisopimusopiskelijalla on mahdollisuus anoa kaupunginjohtajan myöntämää viiden päivän palkallista opintovapaata vuosittain. Lisätietoja palkallisesta opintovapaasta löytyy henkilöstöintrasta Poijusta → Meillä töissä → [Koulutus](#).

2.7. Koulutuskorvaus

Koulutuksen järjestäjä voi maksaa Raahen kaupungille koulutuskorvausta, jos työnantaja ja koulutuksen järjestäjä arvioivat koulutuksesta aiheutuvan kuluja työnantajalle ja sopivat koulutuskorvauksen maksamisesta oppisopimuksessa.

Työnantajalle oppisopimuskoulutuksesta aiheutuvia kustannuksia arvioitaessa otetaan huomioon:

- tarvittava tutkinnon perusteissa edellytetty ammattitaidon tai osaamisen hankkiminen tai muun ammatillisen koulutuksen edellyttämä osaamisen hankkiminen
- opiskelijan osaaminen ja työkokemus
- opiskelijan mahdollisesti tarvitsemat ohjaus- ja tukitoimet
- opiskelijan saama erityinen tuki.

2.8. Palkkatuki

Palkkatuki on taloudellinen tuki, jota työvoimaviranomainen voi myöntää työnantajalle työttömän työnhakijan palkkakustannuksiin ja korvauksena työnohjaukseen käytetystä ajasta. Palkkatukea on mahdollista saada myös sellaiseen työhön, johon työnhakijan ammatillinen osaaminen ei täysin riitä tai jos työnhakijalla on tehtävässä pärjäämiseen vaikuttava vamma tai sairaus. Oppisopimuskoulutukseen voi olla mahdollista saada työvoimaviranomaisen myöntämää palkkatukea.

2.9. Oppisopimuskoulutuksen purkaminen

Oppisopimuksen voi purkaa vain ammatillisesta koulutuksesta säädetyn lain määritellyillä perusteilla:

- yhteisellä sopimisella
- työsopimuslain perusteilla (koeaika, painavat syyt, velvoitteiden rikkominen ja laiminlyönti)
- työnantajan lopettaessa liikkeensä, tullessa asetetuksi konkurssiin tai kuollessa
- koulutuksen järjestäjän luvalla työsopimuslaissa säädetyillä irtisanomisperusteilla.

Koulutuksen järjestäjä voi purkaa oppisopimuskoulutuksen järjestämistä koskevan sopimuksen opiskelijaa ja työnantajaa kuultuaan, jos työpaikalla järjestettävässä koulutuksessa ei noudateta ammatillisen koulutuksen lain tai sen nojalla annettuja säädöksiä tai oppisopimuksen ehtoja.

Oppisopimus katsotaan purkautuneeksi, jos em. sopimus puretaan tai koulutuksen järjestäjä on ns. SORA-säännösten nojalla peruuttanut opiskelijan opiskeluoikeuden.

3. Koulutussopimus

Koulutussopimus on kirjallinen määräaikainen sopimus osaamisen hankkimisesta työpaikalla käytännön työtehtävien yhteydessä. Koulutussopimus solmitaan niin sanottua työharjoittelua varten. Koulutussopimusjaksolla opiskelija ei ole työsuhteessa Raahen kaupunkiin eikä jaksolta makseta palkkaa tai muita mahdollisia korvauksia.

3.1. Koulutussopimuksen osapuolet

Koulutussopimuksen osapuolet ovat opiskelijan oppilaitos sekä Raahen kaupunki. Sopimus annetaan tiedoksi opiskelijalle.

3.2. Työnantajan tehtävät

Työnantajan tulee mahdollistaa opiskelijan ammattitaidon hankkimisen opiskelijan henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman (HOKS) mukaan. Työpaikalla tulee suunnitella opiskelijan ohjauksen järjestäminen ja nimetä työpaikkaohjaaja sekä muut oppimista ohjaavat henkilöt. Heillä pitää olla valmiudet ja resurssit opiskelijan ohjaustehtävän hoitamiseen. Tämän lisäksi yrityksen tulee nimetä työpaikan edustaja näytön arvioijaksi. Yleensä kyseessä on työpaikkaohjaaja.

Työnantajan on huolehdittava siitä, että työpaikkaohjaaja ja työpaikan henkilöstö ovat tietoisia opiskelijan koulutussopimukseen sekä näyttöön liittyvistä suunnitelmista ja työtehtävistä. Toisin sanoen, henkilökunnalle tulee viestiä opiskelijasta ja hänen suorittamasta koulutussopimusjaksosta.

Työpaikalla tulee seurata opiskelijan osaamisen kehittymistä ja raportoida tarpeen mukaan koulutuksen järjestäjälle eli oppilaitokselle koulutussopimusjakson etenemisestä. Mikäli suunnitelman mukaista osaamista ei pystytä saavuttamaan, toisin sanoen, yrityksessä ei olekaan sellaisia työtehtäviä tarjolla tai opiskelija ei suoriudu hänelle suunnitelluista tehtävistä, tulee tilanteeseen puuttua välittömästi ja ryhtyä asian vaatimiin toimenpiteisiin. Yrityksen tulee myös vastata opiskelijan työturvallisuudesta koulutussopimusjakson aikana, vaikka oppilaitos onkin vakuuttanut opiskelijan työtapaturman varalta.

3.3. Työpaikkaohjaajan tehtävät

Vastuullisen työpaikkaohjaajan tehtävänä on huolehtia opiskelijan perehdytyksestä sekä osallistua koulutussopimuksen ja näytön suunnitteluun, toteutukseen ja arviointiin. Työpaikkaohjaajan tulee ohjata opiskelijaa tavoitteellisesti HOKSin mukaan sekä antaa palautetta opiskelijan osaamisen kehittymisestä. Työpaikkaohjaaja tekee ohjausyhteistyötä oppilaitoksen, opettajan sekä työpaikan muiden työntekijöiden kanssa.

3.4. Matkakulujen korvaaminen

Työnantaja voi maksaa koulutussopimusopiskelijalle verohallinnon verovapaiden kustannuskorvausten mukaisen määrän kulukorvausta koulutussopimukseen sisältyvistä, osaamisen hankkimiseen liittyvistä matkoista työpisteisiin, joissa työ käytännössä tehdään. Tällaisia kustannusten korvauksia ovat esimerkiksi kilometrikorvaus tai julkisen liikenteen lippu. Verottaja ei tulkitse tätä opiskelijalle ansiotuloksi.

Verohallinto suosittelee, että mahdollinen matkakulujen korvaaminen kirjattaisiin sopimukseen.

Koulutussopimusopiskelijan kodin ja oppilaitoksen oppimisympäristöjen sekä kodin ja koulutustyöpaikan väliset matkat kuuluvat koulumatkatuen piiriin.

3.5. Koulutussopimuksen purkaminen

Koulutussopimus voidaan purkaa sopijapuolten yhteisellä sopimuksella. Kumpikin osapuoli voi purkaa sopimuksen toista osapuolta kuultuaan, jos työpaikalla järjestettävässä koulutuksessa ei noudateta ammatillisen koulutuksen lain tai sen nojalla annettuja säännöksiä tai koulutussopimuksen ehtoja.

Koulutussopimuksen voi kumpikin osapuoli purkaa lisäksi, jos koulutussopimustyöpaikan tarjoaja lopettaa liikkeensä, tulee asetetuksi konkurssiin tai kuollessa tai opiskelijan siirtyessä hankkimaan osaa-mista oppisopimuskoulutuksena.

Koulutuksen järjestäjän saa purkaa koulutussopimuksen, jos opiskelijan ilmoituksen perusteella käy ilmi, ettei työpaikalla järjestettävässä koulutuksessa noudateta ammatillisen koulutuksen lain tai sen nojalla annettuja säännöksiä tai koulutussopimuksen ehtoja eikä edellytyksiä koulutussopimuksen jatkamiselle ole. Koulutuksen järjestäjän tulee kuulla koulutussopimustyöpaikan tarjoajaa ennen sopimuksen purkamista.

Koulutussopimus purkautuu, jos koulutuksen järjestäjä peruuttaa opiskelijan opiskeluoikeuden SORA-säännösten perusteella.